

MUZEUM VYŠKOVSKA

Devatero pohádek Karla Čapka

17. 9. – 15. 11. 2015 výstavní sál v 1. patře Muzea Vyškovska

Kniha, podle které je výstava pojmenovaná, **vznikla v roce 1932** a stále má dětem co říci. Vtipné příběhy jsou plné králů, princezen, vodníků, černokněžníků, ale také pošťáků, policajtů, doktorů, úředníků, koček a psů... Čapkův rozmanitý jazyk, pro pohádky netradiční témata a veselé ilustrace bratra Josefa zařadily knihu mezi nejoblíbenější dětské tituly.

Na výstavě čeká děti množství úkolů, při kterých si mohou vyzkoušet své fyzické schopnosti, otestovat svoji paměť nebo třeba prověřit – ve výtvarné dílně – svůj umělecký talent a porovnat ho s nadáním ilustrátora Josefa Čapka. Nechybí informace o bratřech Čapkových a době, ve které žili a tvořili.

Zábavná a „komunikující“ výstava pro soutěživé, hravé a tvořivé děti i dospělé. K většině témat je vytvořena prostorová kulisa s krátkým pohádkovým textem a 1–3 soutěžními úkoly – tj. interaktivní stanoviště vycházející z příběhu pohádky. Nechybí hrací list s hádankami, doplňovačkami a kvízy. Pokud budete chtít, můžete si zahrát na pohádku přímo na výstavě – kostýmy a kulisy jsou vám k dispozici!

V souladu s aktuálním trendem **hravých dětských výstav** chceme zapojit návštěvníky do připravených **interakcí. Můžete se těšit například na:**

- hod míčků do draka
- hod kroužků do rybníka
- lovení rybiček udičkami
- kuželky
- kresbu ptáčků a jejich zavěšování na americký mrakodrap
- skládání obrázků na magnetické tabuli
- sestavování obrázků
- skládání obálek a jejich "poštovní" razítkování
- pozorovací a paměťové hry
- kostýmy na zkoušení
- omalovánky, skládanky, stavebnice, kapesní hry aj.

Produkce výstavy: Mgr. Petr Lukas, Letohrádek Mitrovských v Brně, www.letohradekbrno.cz

Těšíme se na Vaši návštěvu!

Muzeum Vyškovska, příspěvková organizace

MUZEUM VYŠKOVSKA

Karel Čapek (1890 – 1938)

Český spisovatel, prozaik, dramatik, novinář a překladatel **1. poloviny 20. století**. Narodil se v Malých Svatoňovicích. V r. 1901 nastoupil do gymnázia v Hradci Králové a jako student kvarty vstoupil do tajného studentského protirakouského spolku, což vedlo k jeho vyloučení ze školy. Odešel na gymnázium do Brna a později do Prahy, kde maturoval. Následně studoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, Filozofické fakultě v Berlíně a na Sorbonně v Paříži - v r. 1915 byl promován na doktora filozofie.

Působil jako redaktor v Národních listech, časopise Nebojsa, v Lidových novinách, dále jako dramaturg a režisér v divadle na Královských Vinohradech.

V r. 1935 se oženil s dlouholetou přítelkyní, herečkou Olgou Scheinpflugovou.

Poslední roky svého života prožil ve Strži u Dobříše. Zemřel na zápal plic několik měsíců před připravovaným zatčením gestapem. Je pohřben na vyšehradském hřbitově v Praze.

Zajímavosti

Krátce působil jako vychovatel ve šlechtické rodině Lažanských na zámku Chyšce na Karlovarsku. Předobrazy lidí, které zde potkal, použil ve svých románech, v Devatero pohádkách si neodpustil alespoň Chyšce přejmenovat na Chýže, s uštěkaným zámeckým psem Foxem, který měl rád tuláky a naopak, čím vznešenější panstvo, tím pro ně hůř.

Celkem sedmkrát (v letech 1932 až 1938) byl nominován na Nobelovu cenu za literaturu.

Typickým znakem Čapkových děl je využívání obrovské slovní zásoby, používání neobvyklých slov, několikanásobných větných členů a rozvitých souvětí, zároveň se vyznačuje jazykovou svěžestí a slovesnou propracovaností.

Ukázka: *Ty ancikriste, ty arcilotrě, ty Babinský, ty bandito, ty Barnabáši, ty bašibozuku, ty cikáne, ty čerchmante, ty čertovo kvítko, ty darebo, ty darmošlape, ty ferino, ty Goliáši, ty hasačerte, ty Herodes, ty hrdlořeze, ty hrubiáne, ty hříšniku, ty chachare, ty indiáne, co se to opovažuješ, takhle přepadat poctivé a slušné lidi?*

Vzhledem k jeho přátelství s prezidentem T. G. Masarykem se stal oficiálním hradním novinářem. Napsal třísvazkové Hovory s T. G. Masarykem.

Napsal i 5 cestopisů, ve kterých čtenářům přibližuje kulturu a ducha navštívených států s vlastními fotografiemi.

Pro děti napsal kromě pohádek zejména knihu **Dášenska aneb život štěněte**, která vypráví o narození a růstu foxteriéra Dášenky a je dotvořena pohádkami pro malé pejsky. Čapek ji doplnil o vlastní obrázky a fotografie. Mezi další knížky pro děti patří např. **Měl jsem psa a kočku** nebo **Pudlenka**.

Bohužel ne všichni měli z dětské tvorby K. Čapka radost:

„Už nemálo kazisvětů dalo najevo, že považují psaní o pejskovi nebo květinkách za činnost jaksi nedůstojnou a uvádějící autora v obecné opovržení. Že se taková nedůstojná činnost občas stane světovou literaturou, to je ovšem jiná kapitola... Zdá se mi, že je tady něco důkladně popleteno v našem hodnocení. Mám totiž vážně za to, že není nedůstojno psát pro děti, ale že je velmi nedůstojno psát pro ně špatně.“

Čapkově tvorbě se nevyhnulo televizní a filmové zpracování:

Knihy Dášenska se ujal režisér Pojar a několikrát byla nahrána jako mluvené slovo. Zanimované byly pohádky: *Psí* (1959), *Pošťácká* (1961), *Doktorská* (1963), *Loupežnická* (1964), *Tulácká* (1972), *Vodnická* (1973) – všechny režíroval Eduard Hofman a vyprávěl Karel Höger.

Hrané televizní pohádky byly: *Velká policejní pohádka* (1979), *Loupežnická pohádka* (1980), *Pošťácká pohádka* (1981), *Doktorská pohádka* (1982), *Velká kočičí pohádka* (1989). Jako volné zpracování *Velké pohádky doktorské a Druhé loupežnické pohádky* scénaristy Zdeňka Svěráka a režiséra Karla Smyczka vznikl film *Lotrando a Zubejda*.